

Brussel, 5 december 2023

uw correspondenten:

Catherine Terrier / Nicolas Strypstein
tel. +32 2 221 45 32 / tel. +32 2 221 44 74
catherine.terrier@nbb.be / nicolas.strypstein@nbb.be

PRAKTISCHE LEIDRAAD VOOR HET VERKRIJGEN VAN EEN VERGUNNING ALS KREDIETINSTELLING NAAR BELGISCH RECHT

I. INLEIDING

Deze leidraad heeft tot doel de krachtlijnen van de vergunningsprocedure voor kredietinstelling naar Belgisch recht te schetsen en de voornaamste gidsen, richtsnoeren en aanvraagformulieren inzake deze vergunningsaanvraag op te lijsten.

Voorts beoogt deze leidraad tevens de aanvragers te helpen bij hun contacten met de NBB en de ECB zodat zij een overzichtelijk en zo volledig mogelijk vergunningsdossier kunnen indienen.

II. WANNEER IS EEN VERGUNNING ALS KREDIETINSTELLING VEREIST?

In België worden de activiteiten van een kredietinstelling hoofdzakelijk geregeld door de *Wet van 25 april 2014 op het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen* ("[Bankwet](#)") en *Verordening 575/2013 betreffende prudentiële vereisten voor kredietinstellingen en beleggingsondernemingen*¹ ("[CRR Verordening](#)").

Luidens artikel 7 van de Bankwet dient iedere kredietinstelling naar Belgisch recht die haar werkzaamheden in België wenst uit te oefenen vooraleer deze aan te vatten een vergunning te verkrijgen. Onder kredietinstelling wordt verstaan²:

- (i) een onderneming waarvan de werkzaamheden cumulatief bestaan in:
  - het van het publiek in ontvangst nemen van gelddeposito's of van andere terugbetaalbare gelden; en
  - het verlenen van kredieten voor eigen rekening; of
- (ii) een grote en systeemrelevante beleggingsonderneming die vergund is als kredietinstelling (zogenaamde "*Class 1 Investment Firms*") als bedoeld in in artikel 4, 1, (1), b, van de CRR Verordening.

Artikel 16 van de Bankwet bepaalt dat kredietinstellingen naar Belgisch recht moeten worden opgericht in een van de volgende vennootschapsvormen: naamloze vennootschap, coöperatieve vennootschap, Europese vennootschap of Europese coöperatieve vennootschap.

¹ Verordening (EU) Nr. 575/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende prudentiële vereisten voor kredietinstellingen en beleggingsondernemingen en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012.

² Artikel 1, § 3, eerste lid van de Bankwet.

III. HOE VERLOOPT HET VERGUNNINGSPROCES?

Overeenkomstig artikel 4, lid 1, a) van *Verordening 1024/2013* waarbij aan de Europese Centrale Bank specifieke taken worden opgedragen betreffende het beleid op het gebied van het prudentieel toezicht op kredietinstellingen³ (“[GTM-Verordening](#)”), behoort de toekenning van een vergunning in België aan zowel belangrijke kredietinstellingen⁴ (“significant institutions”) als minder belangrijke kredietinstellingen⁵ (“less significant institutions”) tot de exclusieve bevoegdheid van de ECB.

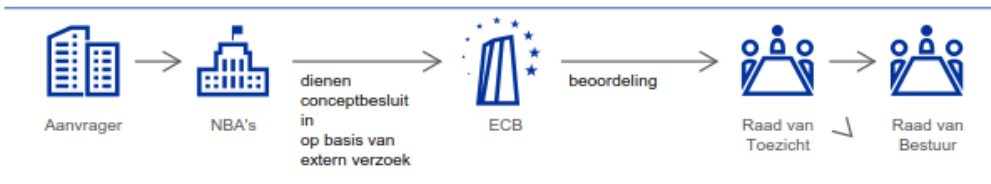
Aangezien de toekenning van een [vergunning aan een kredietinstelling](#) deel uitmaakt van de zogenaamde “gemeenschappelijke procedures” werkt de ECB hiertoe nauw samen met de NBB, die het eerste aanspreekpunt in de vergunningsprocedure vormt.

Bij de beoordeling en toekenning van vergunningsaanvragen passen de NBB en de ECB de vergunningsvoorwaarden toe die in de de Bankwet zijn opgenomen.

a. De formele procedurestappen

De grote lijnen van de procedure kunnen als volgt worden samengevat⁶:

De vergunningprocedure

1	De NBB vormt steeds het eerste aanspreekpunt voor de vergunningsaanvraag: de aanvrager neemt contact op met de diensten van de NBB. De aanvraag zelf geschiedt via de invulling en indiening van het formulier “Vergunningverlening” in het IMAS portaal van de ECB.	
2	De NBB analyseert de vergunningsaanvraag en gaat na of deze volledig is en beantwoordt aan de voorwaarden neergelegd in de Bankwet. Indien de aanvraag onvolledig is, zal de NBB de aanvrager verzoeken de vereiste aanvullende informatie te verschaffen.	
	Procedure bij goedkeuring	Procedure bij weigering
3	Indien de NBB oordeelt dat de aanvraag voldoet aan alle vergunningsvoorwaarden, deelt zij een ontwerpbeslissing mee aan zowel de aanvrager als de ECB.	Indien de NBB oordeelt dat de aanvraag niet voldoet aan alle vergunningsvoorwaarden, weigert zij de vergunning, en brengt zij deze beslissing binnen de 15 dagen ter kennis van de aanvrager. De aanvrager van de vergunning beschikt vooraf over het recht te worden gehoord en kan tevens in

³ Verordening (EU) nr. 1024/2013 van de Raad van 15 oktober 2013 waarbij aan de Europese Centrale Bank specifieke taken worden opgedragen betreffende het beleid op het gebied van het prudentieel toezicht op kredietinstellingen.

⁴ Kredietinstellingen die krachtens artikel 6, leden 4 en 5, onder b), van de GTM-verordening onder het rechtstreeks toezicht van de ECB staan.

⁵ De overige kredietinstellingen, die niet onder voetnoot 4 vallen.

⁶ Bron schema: ECB Gids inzake de beoordeling van vergunningsaanvragen.

		beroep gaan tegen een weigeringbeslissing van de NBB.
4	De ECB beoordeelt de ontwerpbeslissing van de NBB op basis van de in de Bankwet gestelde vergunningsvoorwaarden en spreekt zich uit over de ontwerpbeslissing via een zogenaamde “nihil obstat” beslissing:	
5	De ontwerpbeslissing ⁷ van de NBB wordt geacht te zijn vastgesteld door de ECB tenzij de ECB bezwaar aantekent binnen een termijn van ten hoogste 10 werkdagen, die op gemotiveerde wijze één maal voor dezelfde periode kan worden verlengd.	De ECB beschikt over een termijn van 10 werkdagen (die op gemotiveerde wijze eenmaal voor dezelfde periode kan worden verlengd) om bezwaar te maken tegen de ontwerpbeslissing van de NBB, indien zij van oordeel is dat niet aan de in de Bankwet gestelde vergunningsvoorwaarden is voldaan.
6	De aanvrager van de vergunning wordt binnen de 15 dagen na de beslissing door de NBB in kennis gesteld van het besluit van de ECB.	De verwerping door de ECB wordt schriftelijk met redenen omkleed. De aanvrager van de vergunning beschikt vooraf over het recht te worden gehoord ⁸ en kan tevens beroep aantekenen tegen de weigeringbeslissing van de ECB.
De bovenstaande procedure dient plaats te vinden binnen een termijn van 6 maanden na het indienen van een volledig dossier en uiterlijk binnen 12 maanden na de ontvangst van de aanvraag ⁹ .		

b. Het praktische verloop van de procedure

Praktisch gezien verloopt een vergunningsaanvraag in 3 fasen, die nader worden toegelicht in de ECB Gids inzake de beoordeling van vergunningsaanvragen (“[ECB Vergunningsgids](#)”):

De pre-aanvraagfase biedt de aanvrager de mogelijkheid om – nog vóór het indienen van een formele vergunningsaanvraag – het project te bespreken met de NBB. Dergelijke voorbereidende besprekingen hebben geen invloed op de tijdlijn van de vergunningsaanvraag. Het is ten eerste aan te raden om deze fase te doorlopen vooraleer te beslissen over de formele indiening van een vergunningsaanvraag.

De aanvraagfase vangt aan met de formele indiening van de vergunningsaanvraag en het bijbehorende administratief dossier als bepaald in artikel 8 van de Bankwet. Dit alles geschiedt via de invulling van het [formulier “Vergunningverlening”](#) in het IMAS portaal van de ECB. Eens de

⁷ Gelet op de noodzaak van een gezond en voorzichtig beleid, kan in de ontwerpbeslissing worden bepaald dat de vergunning voor de uitoefening van bepaalde voorgenomen werkzaamheden onderworpen is aan voorwaarden.

⁸ Wanneer een aanvraag voor een vergunning door de ECB wordt afgewezen, of wanneer voorwaarden of verplichtingen worden opgelegd, wordt de aanvrager de gelegenheid gegeven hierop commentaar te geven, conform het recht te worden gehoord, cf. artikel 31 Verordening (EU) nr. 468/2014 van de Europese Centrale Bank van 16 april 2014 tot vaststelling van een kader voor samenwerking binnen het Gemeenschappelijk Toezichtsmechanisme tussen de Europese Centrale Bank en nationale bevoegde autoriteiten en met nationale aangewezen autoriteiten.

⁹ Er zij verduidelijkt dat elk van deze termijnen dient te worden beschouwd als een ordetermin, die uitsluitend bedoeld is als weerspiegeling van de wens van de wetgever om een snelle uitvoering van de wettelijke voorschriften te waarborgen. Na het verstrijken van deze termijnen kan de toezichthouder dus nog steeds handelen en blijft verplicht om uitspraak te doen.

aanvraag formeel ingediend is en volledig wordt beschouwd, begint de hogergenoemde termijn van 6 tot maximum 12 maanden te lopen. Gedurende deze periode analyseren de NBB en de ECB het dossier, en beleggen zij diverse vergaderingen met de aanvrager. Zij kunnen tevens te allen tijde bijkomende informatie opvragen die noodzakelijk is voor de analyse en een goed begrip van de aanvraag. Voorts raadpleegt de NBB tevens de FSMA indien dit door de Bankwet wordt vereist.

Indien - op grond van de ingediende aanvraag - de NBB en de ECB van oordeel zijn dat de voorwaarden voor de verlening van de vergunning zijn voldaan, dient nog een installatieverslag te worden opgesteld. Dit verslag moet worden opgesteld door een commissaris die erkend is door de NBB¹⁰. Via het installatieverslag wordt enerzijds nagegaan of er is voldaan aan de vereiste voorwaarden voor het verkrijgen van de vergunning, en anderzijds of de organisatie strookt met de beschrijving die ervan is gegeven in het ingediende vergunningsdossier. De vergunning kan pas worden verleend indien de commissaris in zijn installatieverslag vaststelt dat aan alle voorwaarden is voldaan. De diensten van de NBB/ECB kunnen zich overigens eveneens ter plaatse begeven vooraleer zich uit te spreken over de toekenning van de vergunning.

De fase van overdracht aan het lopende toezicht vangt aan nadat de ECB formeel het besluit heeft genomen om de vergunning toe te kennen. Daarbij zal de ECB nagaan of de kredietinstelling het besluit (en desgevallend de hierin gestelde voorwaarden en/of verplichtingen) naleeft. Voorts maken de ECB en de NBB een planning op voor het toezicht op de instelling. Indien de nieuw vergunde instelling niet voldoet aan de vereisten bepaald in het vergunningsbesluit of aan de lopende prudentiële vereisten, kan de toezichthouder maatregelen en/of sancties treffen.

IV. HOE BEREID IK EEN VERGUNNINGSDOSSIER VOOR?

a. Zich informeren

Vooraleer over te gaan tot de samenstelling van het vergunningsdossier, overlopen de aanvragers onder meer volgende documenten en webpagina's:

- de pagina "[Vergunningen](#)" op de website van de ECB;
- de [ECB Vergunningsgids](#);
- de overige op de pagina "[Vergunningen](#)" van de ECB ter beschikking gestelde informatie en gidsen betreffende de [beoordeling van de deskundigheid en betrouwbaarheid van bestuurders](#) en de [verwerving van gekwalificeerde deelnemingen](#);
- de [EBA richtsnoeren](#) d.d. 11 november 2021 betreffende een gemeenschappelijke beoordelingsmethode voor het toekennen van een vergunning als kredietinstelling overeenkomstig artikel 8, lid 5, van Richtlijn 2013/36/EU, welke gericht zijn aan de bevoegde autoriteiten doch tevens nuttige informatie bevatten voor de aanvragers;
- het [formulier "Vergunningsverlening"](#) op het IMAS portaal van de ECB¹¹.

Indien de aanvraag betrekking heeft op een "fintechbank" - i.e. een kredietinstelling met een bedrijfsmodel waarbij de ontwikkeling en levering van bankproducten en- diensten op technologische innovatie is gebaseerd – overlopen zij tevens de [ECB Gids inzake de beoordeling van aanvragen voor een vergunning als fintechkredietinstelling](#).

¹⁰ De commissaris, erkend revisor of erkende revisorenvereniging handelt in de hoedanigheid van onafhankelijk deskundige en wordt bezoldigd door de aanvragers. Voor meer informatie over de medewerkingsopdracht van de revisoren wordt verwezen naar artikel 220 e.v. van de Bankwet.

¹¹ Dit formulier is opgesteld conform de Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/2580 van de Commissie van 17 juni 2022 tot aanvulling van Richtlijn 2013/36/EU van het Europees Parlement en de Raad met technische reguleringsnormen tot nadere vaststelling van de informatie die moet worden verstrekt in de vergunningaanvraag van kredietinstellingen, en tot nadere vaststelling van belemmeringen voor de effectieve uitoefening van toezichtstaken door bevoegde autoriteiten ontwerpen van Technische reguleringsnormen.

De voornoemde documenten bieden de aanvragers inzicht in de volgende aspecten:

- juridisch kader;
- algemene beginselen voor vergunningsverlening;
- onderdelen en wijze van beoordeling van de vergunningsaanvraag, waaronder:
  - ✓ de algemene presentatie van de aanvrager en diens geschiedenis, met inbegrip van de achtergrond en motivering van de aanvraag voor de vergunning;
  - ✓ het programma van werkzaamheden, met inbegrip van de beoogde bedrijfsactiviteiten, het bedrijfsmodel en het daaraan verbonden risicoprofiel;
  - ✓ de organisatiestructuur van de aanvrager, met inbegrip van de IT-organisatie en uitbestedingsbehoeften;
  - ✓ de financiële informatie, met inbegrip van een opgave van de verwachte ontwikkeling van de balans en de winst-en-verliesrekening alsook de toereikendheid van kapitaal en liquiditeit;
  - ✓ de geschiktheid van de aandeelhouders;
  - ✓ de geschiktheid van de bestuurders en van de bekleeders van sleutelfuncties.
- specificiteiten eigen aan de fintechbanken;
- de lijst van de informatie die de aanvrager in het kader van een vergunningsaanvraag dient over te maken;
- globale procedurele overwegingen.

Aan de hand van al deze documenten kunnen de aanvragers de grote lijnen van hun project reeds op een geïnformeerde wijze voorbereiden met het oog op het voeren van een gestructureerde dialoog met de NBB tijdens de pre-aanvraagfase.

Naast de voornoemde basisinformatie vormt ook de uitgebreide Europese en Belgische bancaire regelgeving een bron van informatie die de aanvrager kan begeleiden bij de concrete uitwerking van zijn vergunningsaanvraag. De website van de NBB bevat een ruim overzicht van de voornaamst [Europese en Belgische regelgeving van toepassing op kredietinstellingen](#), alsook van de op deze instellingen van toepassing zijnde [NBB Circulaires, Mededelingen of andere richtlijnen](#). Deze laatste webpagina is overigens zo opgebouwd dat aan de linkerkant de prudentiële vereisten per categorie worden weergegeven (aandeelhouders en leiders, reglementaire coëfficiënten, etc.), waardoor er gericht kan worden gezocht.

Aangezien de indiening van een vergunningsaanvraag als kredietinstelling zowel qua inhoud als omvang een complexe aangelegenheid vormt, raden wij aanvragers ten sterkste aan om zich in dit proces te laten bijstaan door een gespecialiseerde (juridische) adviesverlener.

b. De pre-aanvraagfase

Vooraleer over te gaan tot de formele indiening van een vergunningsaanvraag, raden wij de aanvragers aan om contact op te nemen met de NBB teneinde het voorgenomen project te bespreken. Deze gesprekken vinden plaats op grond van een door de aanvrager opgesteld ontwerp-businessplan. Dit laat onder meer toe:

- na te gaan of de voorgenomen activiteiten inderdaad een vergunning als kredietinstelling vereisen;
- de maturiteit van het project in te schatten;
- de reikwijdte en de tijdslijn van het project in te schatten;
- de eventuele prudentiële aandachtspunten reeds in een vroeg stadium aan te snijden;
- praktische en procedurele vragen rechtstreeks met de toezichthouder te bespreken.

Aangezien de pre-aanvraag fase geen invloed heeft op de tijdslijn van het formele vergunningsproces, kan de aanvrager in dit stadium ook beslissen om de procedure uit te stellen of te onderbreken. Indien de aanvrager het project rijp acht om verder te gaan, kan hij/zij overgaan tot de volgende stap, met name de indiening van een formele vergunningsaanvraag.

V. HOE DIEN IK EEN VERGUNNINGSDOSSIER IN?

Het vergunningsdossier dient **steeds en uitsluitend digitaal** te worden samengesteld en ingediend via het [ECB formulier “Vergunningsverlening”](#), dat beschikbaar is op het IMAS portaal van de ECB. Papieren vergunningsaanvragen worden niet aanvaard. De webpagina van het IMAS portaal bevat alle praktische informatie betreffende de toegang en het gebruik van dit portaal. Teneinde toegang tot het formulier “Vergunningsverlening” te bekomen, dient men zich eerst te registreren. Voor alle vragen betreffende het IMAS portaal en de aldaar beschikbare formulieren dient men zich tot de ECB te wenden.

De aanvrager beschikt ook over de mogelijkheid om het formulier “Vergunningsverlening” in ontwerp-modus in te vullen, hetgeen toelaat om het dossier gespreid in de tijd te vervolledigen en, desgewenst, bepaalde aspecten van het ontwerpformulier te bespreken met de toezichthouder. Zodra het dossier volledig is, kan de aanvrager de ontwerp-modus van het formulier omzetten in finale modus, waardoor het dossier vervolgens formeel ingediend kan worden en de beoordelingstermijn begint te lopen. Daarna zal de NBB de vergunningsaanvraag analyseren en nagaan of deze volledig is en beantwoordt aan de voorwaarden neergelegd in de Bankwet. Indien de aanvraag onvolledig is, zal de NBB de aanvrager verzoeken de vereiste aanvullende informatie te verschaffen. Het dossier zal vervolgens behandeld worden zoals uiteengezet in deze leidraad en de [ECB Vergunningsgids](#).

De aanvraag dient waarachtig, nauwkeurig, volledig en niet misleidend te zijn. Indien een door de aanvrager reeds overgemaakte informatie op een gegeven moment niet meer aan deze vereisten zou voldoen, dient de aanvrager dit schriftelijk te notificeren aan de toezichthouder.

*****